

GRADSKI CENTAR
ZA SOCIJALNI RAD
U BEOGRADU

Život zajedno

■ SEPTEMBAR 2013. ■ BROJ 10

DVE GODINE
PRUŽANJA
USLUGE
PRIVREMENOG
STANOVANJA

Tri puta do potpune
SAMOSTALNOSTI

DVE GODINE PRUŽANJA USLUGE PRIVREMENOG STANOVANJA

Tri puta do potpune SAMOSTALNOSTI

- Svrha privremenog stanovanja je da korisnici steknu potpunu samostalnost

Otkako je Gradski centar za socijalni rad u Beogradu počeo da pruža uslugu privremenog stanovanja 2011. godine, kroz ovu uslugu je prošlo 28 mlađih osoba. Trenutno se u stanovima nalazi 16 mlađih i očekuje se useljenje još jednog mladića.

Kapacitet stanova koji su predviđeni za ovu uslugu je 32 mesta. I dalje su na raspolaganju stanovi u naseljima Kamendin i Čukarička padina. Najveći broj korisnika ima završenu srednju zanatsku školu, slede oni sa osnovnom školom, a tri korisnika su studenti.

Svrha privremenog stanovanja je pružanje pomoći i podrške korisnicima da steknu potpunu samostalnost i integriru se u zajednicu. Usluga sadrži sledeće važne komponente: **1) stanovanje; 2) stručnu pomoć u razvijanju veština samostalnog života (psiho-socijalna podrška); 3) uključivanje u zajednicu.**

Pre planiranja pružanja podrške, veoma je važno proceniti koji stepen i oblik rada je potrebno pružiti mlađoj osobi. Postoje tri grupacije mlađih koji su prepoznati u sistemu pružanja ovakve vrste pomoći:

Prvoj grupi pripadaju mlađi koji pri izlasku iz doma/hraniteljske porodice ispunjavaju formalne kriterijume za korišćenje usluge, ali postoje rizici koji bi mogli da utiču na to da se pravo na korišćenje usluge prekine i pre isteka od 2 godine. Radi se o situacijama kada mlađi ne rade na svom osamostaljivanju, naročito kada je reč o pronalaženju posla, ne prihvataju psihosocijalnu podršku, niti savetodavni rad, stan koriste i druge osobe, suprotno pravilima; ne plaćaju troškove stanovanja i sl.

Drugoj grupi pripadaju mlađi koji verbalizuju potrebu da se osamostale, da uslugu iskoriste na što bolji način (uglavnom govore o pronalašku posla, zapošljavanju i za-

državanju posla). Ovi mlađi su dostupni savetniku za osamostaljivanje i zainteresovani su za aktivnosti iz programa koje im se nude. U prvoj fazi negiraju potrebu za podrškom („opijenost slobodom“), ali kasnije je i sami traže. Uspeh u pronalaženju posla je polovicen, odnosno i kada ga pronađu, brzo ga napuštaju, ili gube. Ne poseduju u potpunosti veštine raspolažanja novcem.

Treća grupa su mlađi koji su već postigli visok stepen osamostaljivanja, ali zbog

dodatnog školovanja (naročito visokoškolske spreme) i aktuelnog socioekonomskog stanja ne mogu da pronađu posao. Zbog toga im je potrebna dodatna podrška i „vetar u leđa“ putem ove usluge. Ovi mlađi su dostupni savetniku za osamostaljivanje, a sami ga kontaktiraju ukoliko imaju neki problem. Odgovorni su u odnosu na raspolažanjem budžetom, zainteresovani su za dodatne edukacije i rad na sebi, prihvataju odgovornost za sopstveni život, umeju da brinu o sebi i da samostalno žive.

Pružanje podrške podrazumeva pored obilazaka i stalne telefonske kontakte i individualne razgovore. Osnovni princip rada jeste da mlađe osobe imaju kontakt osobu za bilo kakve nedoumice, pitanja, predloge, sugestije. Intenzitet stručne podrške smanjuje se sa povećanjem stepena samostalnosti mlađe osobe i potpuno prestaje sa istekom vremena za koje je usluga planirana.

**IZVEŠTAJ O RADU
GRADSKOG CENTRA
ZA SOCIJALNI RAD
U BEOGRADU ZA
2012. GODINU**

Na evidenciji GCSR 91.139 korisnika

- Rast broja korisnika je kontinuiran, a najveći je u opštinama Zvezdara i Lazarevac

Na evidenciji Gradskog centra za socijalni rad u toku 2012. godine bilo je 91.139 korisnika socijalne i porodično-pravne zaštite što je 5,5% ukupne populacije grada Beograda. Kontinuirani rast broja korisnika u protekloj deceniji u odnosu na prošlu godinu je 7,07% (85.124). Povećanje je zabeleženo u 11 opštinskih odeljenja, najveće u Zvezdari 10,5% i Lazarevcu 8,6%.

U grupi dece i mlađih broj korisnika veći je za trećinu, uglavnom kod dece čiji se roditelji spore oko vršenja roditeljskog prava. Najbrojniju grupu korisnika usluga centra za socijalni rad čine odrasli 44,2%, a povećanje je pre svega zabeleženo u grupaciji materijalno ugroženih lica i kod obolelih od težih hroničnih bolesti.

PRAVA I ODGOVORNOSTI

Svi zaposleni imaju odgovornost u odnosu na korisnike i obavezuju ih 10 načela poštovanja integriteta i dostojanstva korisnika i 6 prava. Korisniku se pruža mogućnost izbora usluge, ali se zahteva da preuzme deo odgovornosti za postizanje uspeha različitih vidova zaštite. Gradski centar za socijalni rad u Beogradu redovno radi na istraživanjima, izradi planova integriteta i informatora o radu. Česti su i projekti, stručni skupovi kao i kontinuirana medijska prezentacija rada GCSR.

Posebna pažnja posvećena je deci. Izveštaj o radu za prethodnu godinu pokazuje da je nadzorom nad vršenjem roditeljskog prava obuhvaćeno 735 dece (84,9% čini preventivni nadzor). Starateljska zaštita primenjuje se za 1.908 dece, usvojeno je trinaestoro

dece, na smeštaju je bilo njih 1.606, a u hraniteljske porodice je upućeno 52,6%. Sa druge strane 93,4% odraslih i starijih korisnika bilo je na smeštaju u ustanovama dok je 38,1% odraslih zbrinuto u domovima za duševno obolela lica.

U toku prošle godine nasilje je evidentirano u 1.389 porodica, što predstavlja povećanje od 19,5%. Podaci pokazuju da su odrasli žrtve nasilja u 41,9% slučajeva, deca u 37,4%, dok stariji trpe nasilje u 12,9% slučajeva. Najdominantnije je psihičko nasilje. Izveštaj za prošlu godinu pokazuje da su pravo na NSP ostvarile 7.582 porodice, a pravo na JNP 13.747 korisnika. U odnosu na prethodnu godinu to je povećanje za 50,9%.

Dnevne usluge koristilo je 2.770 korisnika. To su dnevni boravak za decu i mlađe, pomoći u kući, prihvatna stanica i prihvatilište za decu, prihvatilišta za mlađe, odrasle i starije korisnike, stanovanje uz podršku za mlađe, stanovanje u zaštićenim uslovima.

BORBA KOJA ZAHTEVA ZAJEDNIČKE AKTIVNOSTI SVIH RESORA

Integrисани odgovor na nasilje nad ženama

Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalne politike u saradnji sa Programom Ujedinjenih nacija (UN) za razvoj, Agencijom UN za osnaživanje žena i rodnu ravnopravnost i Dečijim fondom UN, sprovodi zajednički projekat „Integrисани odgovor na nasilje nad ženama u Srbiji“.

Glavni ciljevi projekta su uvođenje sistemskih rešenja u oblasti sprečavanja i suzbijanja rodno zasnovanog nasilja, jačanje kapaciteta institucija koje se bave zaštitom žrtava nasilja kao i primenjivanje mehanizama koji će obezbediti postupanje u skladu sa međunarodnim obavezama vezanim za zaštitu ljudskih prava.

Centar za socijalni rad uz pomoć posebnog internog tima stručnjaka, edukovanog za bavljenje pojmom nasilja u porodici i partnerskim odnosima, postupa u cilju što bolje zaštite žena od nasilja.

Na osnovu izveštaja centra za socijalni rad u Republici Srbiji primećeno je da broj slučajeva nasilja u porodici eskalira. Ono što zabrinjava je povećanje broja izuzetno teških oblika nasilja u porodici koji za posledicu imaju drastično povređivanje i smrtni ishod.

Kao žrtve nasilja u porodici u najvećem broju javljaju se najnemoćniji članovi: žene, deca i stara lica. Prema podacima Ministarstva unutrašnjih poslova, u 93% slučajeva nasilja u porodici u kojima je podneta krivična prijava, kao izvrsioci nasilja evidentirani su muškarci, a u oko 80% slučajeva žrtve su žene. Borba protiv nasilja zahteva zajedničke aktivnosti i saradnju svih resora uključujući zdravstveni sistem, obrazovni sistem, pravosudni sistem, ministarstvo unutrašnjih poslova, jedinice lokalne samouprave i nevladin sektor.

VIĐENJE U KONTROLISANIM USLOVIMA

Trenutak kada je pomoć stručnjaka NEOPHODNA

- Viđenje u kontrolisanim uslovima je kontakt deteta i roditelja u situacijama zabrinutosti za emocionalno ili fizičko zdravlje deteta, u prisustvu kvalifikovanog stručnjaka

Dete ima pravo da živi sa svojim roditeljima kao i pravo da se roditelji o njemu staraju. Životne okolnosti su vrlo različite, pa se zajednički život deteta sa roditeljima menja u situacijama kada dolazi do razlaza među roditeljima i prekida bračne ili vanbračne zajednice. U takvim situacijama nastaju promene i u organizaciji života deteta koje zahtevaju prilagođavanje novim okolnostima, onome čemu su se dogovorili roditelji, ili ako nisu roditelji uspeli da se dogovore, onome što je odredio sud.

Zakon kaže, da o svim važnim pitanjima bitnim za život i odrastanje, dete treba da se pita. Pitanje je da li roditelji uvek i čuju ono što ono ima da kaže. Kada se iz pozicije sveta odraslih donešu sve važne odluke, uvek bi trebalo da budu u najboljem interesu deteta.

Promene u strukturi porodice najčešće su povezane sa drugim životnim promenama koje zahtevaju prilagođavanje. Razni autori navode da je za dete čiji su roditelji razdvojeni posebno teška emotivna promena koja se dešava kada ide od roditelja do roditelja. U tom periodu, dete se oseća posebno osetljivo i neke rutine mogu da olakšaju period tranzicije (na primer, porodično okupljanje, organizovani ručak, dobra komunikacija među roditeljima i slično).

Viđenje u kontrolisanim uslovima je način na koji se obezbeđuje kontakt deteta i roditelja u situacijama zabrinutosti za emocionalno ili fizičko zdravlje deteta u prisustvu

kvalifikovanog stručnjaka/osobe koja je odgovorna za posmatranje interakcije između deteta i roditelja i obezbeđivanje sigurnosti za sve uključene. Sud može da naloži kontrolisano viđenje i u situacijama kada kontakt treba ponovo uspostaviti nakon dužeg prekida; da bi na taj način detetu i roditelju bilo omogućeno viđenje u okruženju koje je komforno za dete. Sudskom odlukom regulisano je koliko često se dešava viđenje u kontrolisanim uslovima i koliko dugo traje.

Viđenje u kontrolisanim uslovima obezbeđuje sigurno okruženje koje omogućava detetu da razvije ili obnovi zdravu vezu sa roditeljem sa kojim ne živi, da se razvije poverenje i kontinuiranost u kontaktima. Ovakvo okruženje može umanjiti konflikt i obezbediti da nikо ne bude povređen ili nepravedno optužen da nanosi povrede, a može pružiti i mogućnost da ojačaju dobre roditeljske vеštine.

Viđenje u kontrolisanim uslovima obično se odvija u prostoru centra za socijalni rad, što od deteta zahteva da se prilagodi okruženju, da su sve obaveze deteta usklađene sa vremenom za viđenje, da je roditelj koji vrši roditeljsko pravo dobro pripremio dete za viđenje i da predstavlja podršku detetu.

Potreba deteta jeste da ima kontakte sa oba roditelja, da su uspostavljeni emocionalni odnosi stabilni i sigurni. Izostajanje kontakata deteta i roditelja sa kojim ne živi može imati trajne negativne posledice po pravilan razvoj ličnosti deteta.

Dnevni boravak za stare na Vračaru

U opštini Vračar, koja ima najstarije stanovništvo na teritoriji Beograda, otvoren je dnevni boravak u Dnevnom centru za odrasla i starija lica. Ovde se korisnicima obezbeđuje dnevno zbrinjavanje, ishrana, zdravstvena nega, radna i okupaciona terapija, kulturno-zabavne i rekreativne aktivnosti i druge usluge u zavisnosti od potreba korisnika. Ovu uslugu mogu da koriste odrasla i starija mentalno očuvana lica kojima je zbog starosti, hronične bolesti ili invaliditeta, potrebna delimična pomoć i podrška u zadovoljavanju svakodnevnih osnovnih ličnih i životnih potreba. U Odluci o pravima i uslugama socijalne zaštite stoji da se usluga dnevni boravak u dnevnim centrima za odrasla i starija lica obezbeđuje u trajanju od 12 sati dnevno svakog radnog dan, osim subotom i nedeljom. Ovaj specijalizovani dnevni boravak nalazi se u Ulici Sime Igumanova br. 4 u gradskoj opštini Vračar. Pozivamo sve zainteresovane starije sugrađane i njihove porodice da se jave Odeljenju Vračar u Ulici Maksima Gorkog 17a, telefon 011 / 24 56 546 i 24 56 649.

60 sekundi sa našim stručnjakom

Ana Kraljević, stručni saradnik za bezbednost i zdravlje na radu

Kao osoba zadužena za bezbednost i zdravlje na radu u Gradskom centru za socijalni rad u Beogradu, radim na upoznavanju mojih kolega sa njihovim pravima i obaveza-ma iz oblasti bezbednog i zdravog rada na radnom mestu. Sem toga, upoznajem ih sa pravima, dajem im savete i podršku ukoliko sumnjuju da su izloženi zlostavljanju ili seksualnom uzinemiravanju na radnom mestu. Posredujem između kolega i nadležnih institucija u slučaju povrede na radu. Trudim se da kod zaposlenih unapredim kvalitet rada i radnu motivaciju.

U obavezi sam da pratim sve nove propise iz ove oblasti, kao i oblasti ekologije i zaštite životne sredine i da saradjem sa inspeksijskim organima u vezi sa poštovanjem propisa. Jedno od mojih zaduženja je i saradnja sa Sekretarijatom za socijalnu zaštitu i Policijskom upravom grada Beograda, kao i policijskim upravama u Srbiji (matične službe izmeđene sa KiM na teritoriji Republike Srbije) u cilju ubrzanih pribavljanja dokumenata i obezbeđivanju prijava prebivališta i ličnih karata za Rome raseljene iz nehigijenskih naselja "Gazela" i "Belvil", a sada smeštene u mobilnim stambenim jedinicama na teritoriji pet beogradskih opština: Čukarica, Rakovica, Surčin, Barajevo i Mladenovac.

KADA NEMA MOGUĆNOSTI ZA RAZVOJ DETETA U NJEGOVUJ PRIRODNOJ PORODICI

Potpuno usvojenje - kompletan roditeljski odnos

Kada ne postoje mogućnosti da dete raste i da se razvija u prirodnoj porodici, onda je u njegovom najboljem interesu da bude usvojeno.

Porodični zakon (iz 2005. godine) nesumnjivo pruža mogućnost da deca bez roditeljskog staranja na taj način dobiju potpuniju i kvalitetniju društvenu zaštitu. Reč je o potpunom usvojenju, što podrazumeva po sadržini i dejstvu kompletan roditeljski odnos. Usvojenik se uklapa u porodični odnos sa usvojiteljima i njihovim krvnim srodnicima.

Ako su ispunjeni svi uslovi za usvojenje deteta vrlo je važno da to bude učinjeno u što ranijem uzrastu. Najoptimalnijim uzrastom smatra se starost deteta između šest meseci i druge godine. Dete toga uzrasta brže se i lako navičava na novu sredinu i buduće roditelje, smatraju psiholozi.

Do 30. dana života na evidenciju organa starateljstva u Beogradu dospeva 70,3% dece koja kasnije bivaju usvojena. Natpolovičan broj kasnije usvojene dece biva ostavljen u porodiliš-

tu, a 15,4% u nekoj od ustanova socijalne zaštite. Razlika u godinama između usvojenika i usvojioца ne može biti manja od 18 i veća od 45 godina.

Rezultati istraživanja pokazuju da se u odnosu na stanje 2001. godine značajno smanjio broj usvojene dece na nivou grada Beograda. U dvogodišnjem periodu evidentirano je 85 realizovanih usvojenja, dok se u četvorogodišnjem periodu broj realizovanih usvojenja nalazi na približnom nivou (91).

GRADSKI CENTAR ZA SOCIJALNI RAD U BEOGRADU

DIREKTOR

Snežana Stošković
Ruska 4.
tel: 011/2650-329
faks: 011/2650-925

OPŠTA SLUŽBA

Ruska 4.
tel: 011/2650-329,
2650-093, 2650-542
faks: 011/2650-925

ODELJENJE ZA POSLOVE PLANIRANJA I RAZVOJA

Ruska 4.
tel: 011/2650-329,
2650-093, 2650-542

SAVETOVALIŠTE ZA BRAK I PORODICU

Ruska 4.
tel: 011/2650-258
faks: 011/2650-936

RAČUNOVODSTVO

Masarićeva 5.
tel: 011/3061-362

OPŠTINSKA ODELJENJA

BARAJEVO

Svetosavska 87b,
011/ 8300-401

VOŽDOVAC

Admirala Vukovića 14,
011/2461-644

VRAČAR

Maksima Gorkog 17a,
011/2456-546, 2456-649

GROCKA

Bulevar oslobođenja 51,
011/8500-655

ZVEZDARA

Krfska 7,
011/2414-129,
2401-750, 2410-863

ZEMUN

Aleksandra Dubčeka 2,
011/ 2193-979,
2193-999

LAZAREVAC

Janka Stajčića 21,
011/8127-755

NOVI BEOGRAD

Tošin bunar 148,
011/3190-191

OBRENOVAC

Kralja Aleksandra I 8b,
011/8721-340, 8721-616

RAKOVICA

Miška Kranjca 12,
011/3051-893,
3051-895

PALILULA

Cvijićeva 110,
011/2753-591

STARI GRAD

Gospodar
Jevremova 17a,
011/2625-593

SAVSKI VENAC

Lomina 17,
011/3614-766

SOPOT

Kosmajski trg 13,
011/8251-289

MLADENOVAC

Kraljice Marije 13,
011/8232-429

SURČIN

Kosovska 2,
011/8442-913

ČUKARICA

Mihaila Valtrovica 36a,
011/2506-105

GRADSKI CENTAR
ZA SOCIJALNI RAD
U BEOGRADU

VAŠA PITANJA - NAŠI ODGOVORI

■ Na koji način materijalno ugrožene porodice mogu da dobiju stalnu novčanu pomoć?

Pravo na stalnu novčanu pomoć imaju korisnici prava na novčanu socijalnu pomoć u iznosu od 10% od punog iznosa novčane socijalne pomoći utvrđene odredbama Zakona o socijalnoj zaštiti, pod uslovom da je pojedinac odnosno da su svi članovi porodice nesposobni za rad (nesposobni u smislu člana 85. stav 2. Zakona o socijalnoj zaštiti). Ova pomoć isplaćuje se mesečno.

■ Kako se ostvaruje pravo na besplatni obrok?

Pravo na besplatni obrok mogu da koriste pojedinac i porodice koji su korisnici prava na novčanu socijalnu pomoć. Takođe lica čiji prihod po članu domaćinstva ne prelazi 50% minimalne zarade za mesec koji prethodi mesecu u kome je podnet zahtev, pod uslovom da su:

- 1) stara iznemogla lica čiji srodnici nisu u mogućnosti da im ovu pomoć pruže,
- 2) imaju u porodici lice koje je ostvarilo pravo na dodatak za pomoć i negu drugog lica.

Pravo na besplatni obrok obezbeđuje se jedanput dnevno prema standardima i normativima koje utvrđuju specijalizovana zdravstveno preventivna ustanova.